

nanu
1922
owych

Inię Boże, za Wiarę i Ojczyznę

Nowy

Światła ludu — dołowa gwiazda

Przyjaciel Ludu

Biuro polsko-katolickie w polskobolszewickiej ulicy Włocławskiej

„Nowy Przyjaciel Ludu“ wychodzi trzy razy tygodniowo.
Cena na miesiąc 250 mk.
Cena na pół roku 1250 mk.
Cena na rok 2500 mk.
Pojedynczy egzemplarz 25 mk.
Za granicą 100 procent drożej.

Redaktor: Franciszek Duszyński.
Adres dla listów: Nowy Przyjaciel Ludu — Kępno (Wkp.)
Druk i nakład: Drukarni Spółkowej w Kępnie, ul. Mickiewicza 54.
Telefon nr. 47.

Cena ogłoszeń:
Zwyczajne za wiersz nonparelony jednostronny 50
Zaobce i dla poszukujących pracy 40
Reklamy w dziale redakcyjnym 200
Przed tekstem na 1 stronie 300
Ogłoszenia ze skomplikowanym układem 50 procent drożej.
Na ogłoszenia ponad 10 razy się powtarzające, odpowiedni rabat

Nr. 139

Kępno, na czwartek 30 listopada 1922 r.

Rok IX.

Wznowienie Sejmu Ustawodawczego.

W ciągu dnia 27. listopada pomimo znacznego nagromadzenia postów, w sytuacji wewnętrznej nie udało się otworzyć Klubu ludowców, który miał posiedzenie w sali 11, odroczył je do godz. pół do 7.

W klubach sejmowych przypuszczają, że ludowcy nie będą w sytuacji konsekwencji, odpowiadającej postępowaniu Państwa.

W klubach ludowców, zwłaszcza zbliżonych do klubu, rozpuszczono pogłoski, jakoby przez klub był przygotowany jakiś „Putsch“, pewnego rodzaju „wypych“ faszyzmu polskiego, którego boją się ludowcy. W każdym razie należy uważać, że niejednokrotnie już bywało, iż w chwili krytycznych albo bardzo poważnych ze strony ludowców rozpuszczano alaimujące pogłoski o rzekomo przygotowywanych zamachach z drugiej strony.

W klubie z postów socjalistycznych oświadczył, iż klub nie powzięnie decyzję może dziś albo jutro, nie wyrażają się za kandydaturą Józefa Piłsudskiego na urząd marszałka, ale nie wiadomo, jak postąpi, gdyby Piłsudski wysunął jakiś warunki. Przewidywał, że Piłsudski wywniósł warunków ze strony Piłsudskiego, który by się dał czwartku.

W ostatnie posiedzenie Sejmu Ustawodawczego rozprawy rozpoczęły się o godz. 7 min. 57 pod przewodnictwem marszałka. Sprawowali pp. Salfyk i Waczkiewicz. Rozprawy trwały 6 minut.

Marszałek wygłosił przemówienie pożegnalne, w którym na wstępie zaznaczył, że Sejm Ustawodawczy pracował intensywnie, odbył bowiem 342 posiedzenia, wypracował a komisji — kilka tysięcy. Ustaw uchwalono 571.

Przechodząc do oceny działalności Sejmu Marszałek podkreślił, że społeczeństwo odnosiło się do jego pracy zawsze bardzo krytycznie. Przyczem często było niewiedziwie. Właściwą ocenę wyda dopiero historia, ale w każdym razie nie można pominąć faktów, że w chwili powstania groźnych Sejm wykazał dużą dozę odwagi i odwagi. Były coppersada braki, a to wskutek tarć partyjnych, że poszczególne ustawy nie były uchwalane w zwykłej formie; nie poczyniono również zarządzeń, któreby przyczyniły do całkowitej sanacji szeregu dziedzin życia państwowego.

Te zadania będą miały do spełnienia przyszłe ciała ustawodawcze, z gorącym apelem do których zwraca się przy końcu swej mowy Marszałek, aby pracowały intensywnie i li tylko mając na widoku istotne dobro państwa.

Mowę Marszałka przerywano w kilku miejscach, a kiedy Marszałek skończył, wniesiono na jego cześć okrzyki. Później rozpoczął się w salach sejmowych, w którym uczestniczyli przedstawiciele duchowieństwa z kardynałem Kakowskim na czele, artysty naukowego z rektorem Kochanowskim, nauki i sztuki z rektorem Kaspro-wiczem na czele, generałowie Żeligowski, Osiniński, Jacyna, i wielu in. P. Naczelnik Państwa zabrał w końcu głos o godzinie.

Konstituowanie się klubów.

W ciągu dnia 27 listopada ukonstytuowały się następujące kluby: Klub Chrześc. Dem.: prezes Józef Korfański (wobec tego, że Korfański nie przyjął funkcji prezesa), wiceprezes Karol Holeksa i Ludwik Czarniewski, Edmund Bigoński, sekretarz Albin Korfański, Paweł Romocki, skarbnik Fojcik Komisja parlamentarna: prezes Błażejewski, Bittner. — Socjaliści: prezes J. Posner, Moraczewski. — Zdzi: prezes J. Wasiłczuk, zast. Pidgirskej (po-uczeńca). — Ukraiński kl. senacki: prezes Karpiński, zast. Cermkowski. — Niemcy: prezes Neumann, zast. Kom. parl. ks. Klinke, Utach (postów). — Ukraiński kl. senacki: prezes Hassbach zast. Szczepaniak. — Komisja porozumiewawcza między klubami Bloku: prezes J. Wasiłczuk, zast. J. Wasiłczuk.

Uroczystości otwarcia Sejmu.

Według ogłoszonego programu przebieg uroczystości otwarcia Sejmu przedstawia się następująco: Po nabożeństwie w Katedrze, gdzie obecnym będzie Naczelnik Państwa, dawni oraz nowi posłowie i senatorowie, korpus dyplomatyczny, przedstawiciele miasta, cechów, wojskowości, sądownictwa kapitały orderów wyższych uczelni i t. d. chór odśpiewa „Boże coś Polskę“. Po nabożeństwie celebrować będzie ks. kardynał Kakowski. O godz. 12.30 Naczelnik Państwa w otoczeniu świty przybędzie do gmachu Sejmu. U wejścia powita go dyrektor kancelarii sejmowej i wskaże Naczelnikowi Państwa drogę do poczekalni w pokojach marszałkowskich. Następnie dyrektor kancelarii sejmowej stwierdzi, czy posłowie zajęli swoje miejsca i zawiadzi Naczelnika Państwa. Naczelnik Państwa wejdzie na salę przez drzwi marszałkowskie i zajmie miejsce na trybunie. Po prawej i lewej stronie staną: szef kancelarii cywilnej, adjutant generalny i adjutant. Naczelnik Państwa odczyta orędzie, poczem ogłosi Sejm za otwarty, powoła najstarszego wiekiem posła do objęcia tymczasowego przewodnictwa i opuści salę wraz ze świtą. Przewodniczący Sejmu zagai sesję krótkim przemówieniem i powoła dwóch najmłodszych posłów na sekretarzy, poczem zawiadzi posłów do złożenia ślubowania poselskiego. Po ślubowaniu przewodniczący postawi wniosek o przyjęcie tymczasowego regulaminu i wyznaczy termin następnego posiedzenia sejmowego, na którym nastąpi wybór przyjdum Sejmu. O godz. 4.30 nastąpi otwarcie Senatu. Początek protokołarny taki sam.

Divide et impera.

Stara i znana to zasada postępowania w Austrii, używana tam przedługie lata, jako wyraz zwyrodnienia politycznego. Wedle niej zatem trzeba przedewszystkiem dążyć do porozumienia, czy te poszczególne narody jak to miało miejsce w Austrii, czy też partje, aby potem móc łatwiej rozkazywać. W ten sposób wielkorządcy austriaccy starali się pokłócić między sobą Czechów, Polaków, Rusinów, Węgrów, Słoweńców, Niemców — jednym słowem tę całą mozaikę narodów zamieszkających Austrię, aby potem wykorzystywać spory dla siebie, wygrywać jedne obrady przeciwko drugim dla przeprowadzenia swoich planów.

Zresztą ta zasada jest uznana już od bardzo dawna. Jeszcze w stażytności wykazywano znaczenie solidarności, a plastycznie wyobrażono jej znaczenie w formie bajki znanej wszystkim, w której ojciec każe synowi wziąć pewną ilość prętów wiklinowych, związać je razem, a potem połamać; gdy syn dokazał tego nie mógł, wtedy ojciec kazał mu rozwiązać pręty a każdy z nich z osobna dał się łatwo przełamać. U nas znaczenie solidarności zostało uwidocznione w przysłowiu: „zgoda buduje, niezgoda rujnuje.“ To przysłowie jednak niestety nie znalazło zastosowania w naszym życiu państwowem, okresu przedrozbiorowego, bowiem utworzyło się inne jemu wprost przeciwne otwierające nam drogę u nas panujące a mianowicie: Gdzie dwóch Polaków, tam trzy zdania.

Zdawało się jednak, że z chwilą odzyskania niepodległości wszystko zmieni się na lepsze, że ostatnie przysłowie nie będzie miało już żadnego zastosowania, że zniknie powiedzenie — Polska nierządem stoi, a zatrzymuje solidarna praca wszystkich warstw narodu zespalanych w jednym wielkim wysiłku prawdziwej budowy podwalin gmachu odrodzonej państwowości. Jednak obok złych tradycji doby przedrozbiorowej wkraśli się u nas również metody postępowania rządów w byłej Austrii, a zatem i zasada: „divide et impera“, — pokłóć i rozkazyj! Tej zasadzie w całym dotychczasowym postępowaniu widocznie holdował Belweder, wprowadzając w czyn z całą świadomością a wygrywając jedną partję przeciwko drugiej byle tylko urzeczywistnić swe ambitne plany; byle tylko móc rozkazywać a że skłócenie wszystkich partji przyczyniało się do wywo-

nic Belweder nie obchodziło, puszczał to mimo, a bowiem p. Piłsudski uważał siebie za rząd w rząd, nieomal utożsamiał swoje własne plany i projekty z istotnym dobrem i pomyślnością Rzeczypospolitej. A że tak nie było, że miało się nawet wręcz przeciwnie o tem nie potrzebujemy chyba mówić, o tem mównie świadczą 4 lata ubiegłych rządów lewicowych, a mianowicie Piłsudki, który sprawował władzę naczelnika państwa.

Węgle wszystkie metody zbutwiałej biurokracji Austrii tego państwa, które rozleciało się w pył z powodu całkowitej z powierzczeni ziemi, bowiem nie posiada żadnych danych do życia, a było jeno z żartów polityczną gangrenę, — wszystkie te metody, które hojnie przenoszono niestety na grunt odradzającej państwowości polskiej, wydały bardzo ujemne w rezultacie wyniki, wszakże przytrzymanie się z „divide et impera“ i to świadome było formalną wokacją w stosunku do żywotnych spraw narodowych, a te czynniki, które podobne postępowanie lero ały, mają na swem sumieniu bardzo ciężką odpowiedzialność wobec narodu i kiedy staną przed sądem historii, której wyrok będzie nieubłagany. U nas winna obowiązywać jedna zasada, która musi stać się zasadą dla każdego pracownika na niwie państwa dla każdego patrioty, a tą zasadą jest Polska dla Polaków, na podstawie sprawiedliwej i praworządności.

Napężenie na konferencji w Lozannie.

Z Lozanny donoszą: Nastrój delegacji tureckiej, która już w ostatnich dniach okazywała pewne nerwowanie, jest obecnie jeszcze bardziej podniecony, ponieważ projekt turecki w sprawie Tracji wschodniej mocarstwa szarymierzono w zupełności odrzucają. Kraja pogłoski o możliwości zerwania obrady konferencji, ponieważ Ismet basza oświadczył, że polski rząd w sprawie Tracji wschodniej nie ulegnie żadnym ustępstwom na korzyść Grecji. Między lordem Curzonem a Ismet baszą przyszło do ostrej wymiany zdań w sprawie konfliktu wschodniego i nie udało się osiągnąć porozumienia.

Projekt unji personalnej Bułgarji z Serbią.

„Przegląd Wieczorny“ zamieszcza telegram wzięty z Wiednia następującej treści: Z Sofji donoszą, że Borys jest właściwie więźniem Stambulińskiego, który zamierza podobno ogłosić się prezydentem republiki. Według wersji krążącej w Belgradzie, St. miał podobno zaproponować unję personalną pomiędzy Bułgarią a Serbią.

Zwycięstwo zdrowej myśli narodowej.

Nareszcie rozplynęła się bezpowrotnie gęsta miazma kłamstwa i obłudy, którą staczano świadomie nad robotnicze. W dniu 5 i 12 listopada robotnik polski okazał, że dość już ma ciągłego ujadania i bezpotrzebnej gadaniny. Groźna zmora, gniołcząca wolną myślenie ludu pracującego, ponieśli straszną klęskę; zwycięstwo zaś odniosła warstwa robotnicza, skupiająca się w szeregach białoczerwonym.

Rozwiał się bezpowrotnie wielki sny o potęgę. W niwecz obrócili się marzenia menderów enpeer-skich o władzy dyktatorskiej, umożliwiającej im dać nieudolną gospodarke państwową.

Wimawiając bezustannie wszystkim, że tylko Piłsudski jest wyrazicielem woli ludu wielkopolskiego, dalej pchlebiając dumnej jedności robiącej „bajeczną karierę“ udało się prowadzić do przysięgi przychylności i

